

Sex, lögner och evolutionens förvrängda löften: Facit

Detta facit består av ett urval av felaktiga påståenden från *Født sånn eller blitt sånn?* (FSEBS), som här presenteras tillsammans med vetenskaplig rättelse eller svar. Svaren är inte fullständiga då det finns mycket vetenskaplig litteratur, både inom naturvetenskap och kulturvetenskaperna, som kan användas för att besvara FSEBS:s påståenden. Av platsskäl återfinns inte alla FSEBS:s felaktiga argument här. Jag har valt att fokusera först och främst på naturvetenskapliga och vissa andra vetenskapliga felaktigheter, och lämna åt FSEBS-läsaren att själv kritisera den inkonsekventa logiken som kännetecknar många kapitel i boken. När FSEBS citeras utan modifiering används citationstecken; andra formuleringar i den vänstra FSEBS-kolumnen är mina sammanfattningar av FSEBS:s argument.

Utöver de referenser som omnämns här kan två aktuella böcker rekommenderas som givits ut under hösten 2010 och avslöjar många myter inom psykologin och hjärnforskningen om kön och sexualitet. Det är Cordelia Fine: *Delusions of Gender: How Our Minds, Society, and Neurosexism Create Difference* och Rebecca Jordan-Young: *Brain Storm: The Flaws in the Science of Sex Differences*.

FSEBS:s argument	Svar
KAPITEL I: GUTTEN SOM VILLE VÆRE EN AV GUTTA	
John Moneys försök att tvinga barn i ett bestämt kön har misslyckats. Detta är ett bevis på att kön inte lärs. (s.37-40 m.fl.)	Moneys misslyckande säger ingenting om de teorier om genus/kön som utvecklats efter hans tid. Genusforskningen och annan forskning har utvecklat andra teorier om kön/genus sedan John Moneys psykosociala ansats, dvs de senaste fyrtio åren.
Könsidentitet är biologiskt determinerad; bl.a. har hjärnan ett kön givet vid födseln (s.48).	Hjärnan har inget kön, det har <i>människor</i> (om hur hjärnan tillskrivs mänskliga egenskaper, se t.ex. Ortega & Vidal 2007; Vidal 2009). Det är inte ovanligt att olika människor använder hjärnan på olika sätt för att utföra samma uppgifter. Dessutom är hjärnan plastisk, dvs den förändras till viss del i takt med våra livserfarenheter (se t.ex. Fine 2010: 236; Kaiser 2009; Rubin 2009).
Milton Diamond har visat att kön är biologiskt och sitter i hjärnan, därför kan och bör man operera barn födda med tvetydigt biologiskt kön på basis av denna	Milton Diamond motsätter sig offentligt könsoperationer på barn och är allierad med den internationella intersex-rörelsen i denna fråga (Kipnis & Diamond 1998; Kraus 2010).

könsinformation. (s.46-49 m.fl.)	
Genusforskare tror att "kjønnsforskjeller kan opphøre bare ved å forandre språkets kategorier". (s.51)	Många genusforskare (och övriga samhällsvetare och humanister) tror att vi (individer) föds in i sociala och kulturella system, inte minst kön, i vilka vi formas och ständigt skapar mening. "Språk" betyder här inte bara ord. Istället innebär språk en hel struktur av mening, symboler, idéer, som vi alla förhåller oss till hela tiden när vi lever våra liv. Att "förändra språkets kategorier" handlar inte om att vi ska "bara" försöka prata på ett annat sätt (även om det hjälper ibland för att åstadkomma förändring). Det handlar om att försöka tänka, känna, förhålla oss till världen på nya sätt, till exempel bortom givna köns-kategorier. Det handlar om att förändra inte bara ord, utan verkligheten.
KAPITEL 2: DET NORSKE LIKESTILLINGSPARADOXET	
Flickor är mer språkbegåvade än pojkar. (s.71)	Skillnaden mellan pojkar och flickors språkprestation är mycket liten (1-2%) och försvinner ungefär vid 6-års åldern. Det finns ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan vuxna män och kvinnor vad gäller prestation på språktester. Se Wallentin (2009), som granskat och refererar till alla stora studier på temat.
"MRI-scanning viser at menns språksenter primært er lokalisert i høyre hjernehalvdel, mens de fleste kvinner bruker begge halvdelene når de snakker." (s.72)	Det finns ingen skillnad mellan män och kvinnor som grupp i vilka delar av hjärnan som används för språk (Wallentin 2009). Detta har visats av två stora s.k. meta-analyser, dvs studier där alla publicerade hjärndatan om frågan samlats och analyserats tillsammans på nytt. Dessa meta-analyser visar att gruppskillnaden mellan män och kvinnor i hjärnanvändning för språk är lika med noll, både hos barn och hos vuxna (Sommer, Aleman, Bouma & Kahn 2004; Sommer, Aleman, Somers, Boks & Kahn 2008). Den vanliga missuppfattningen att kvinnor är bilaterala (dvs använder båda hjärnhalvdelen) medan män är lateraliserade (dvs använder bara ena hjärnhalvdelen) när de pratar är ett resultat av vanliga men felaktiga val i den statistiska behandlingen av hjärnaktivitetsdata i de s.k. fMRI-experiment som FSEBS-påståendet vilar på. Används vetenskapligt korrekta statistiska parametrar i behandlingen av hjärndatan istället, uppvisar både män och kvinnor istället liknande mönster av

	lateralisering (Kaiser, Kuenzli, Zappatore & Nitsch 2007).
"I snitt har også kvinner en større "hjernebjelke" (<i>corpus callosum</i>) som forbinder høyre og venstre hjernehalvdel, en menn (hvilket gjør det muligens er fysisk hold i påstanden om at kvinner er bedre på å holde to tanker i hodet samtidig)." (s.72)	Att <i>corpus callosum</i> (CC) är större hos kvinnor än hos män är en myt. Beroende på hur man mäter storleken i denna del av hjärnan av varierande form får man motsatt resultat (Wallentin 2009). Storleken är omöjlig att otvetydigt bestämma, och dessutom skulle inte en skillnad i storlek säga någonting om hur CC:n fungerar (Fausto-Sterling 2000b).
Tjejer födda med syndrom som inneburit att de utsatts för "unormalt høye androgennivåer" före födseln har sämre språkutveckling än normala tjejer, vilket tyder på att de hormoner vi utsätts för som foster styr hjärnans organisation och skapar skillnader mellan blivande kvinnor och mäns hjärnor. (s.74)	Många studier har bevisat att det inte finns någon skillnad i språkförmåga mellan tjejer med sådana syndrom och kontrollpersoner (Hines 2002, refererad i Wallentin 2009).
Tjejer som tidigt i fosterstadiet utsatts för högre mängder androgener har en preferens för pojklekar. Det stödjer idén att hormoner ger hjärnan ett bestämt kön innan vi föds (s.74).	<p>Detta är en sanning med modifikation.</p> <p>I flera experiment uppvisar tjejer med s.k. CAH (Congenital Adrenal Hyperplasia, ett intersexsyndrom som innebär att flickfostret utsatts för höga androgenmängder) en preferens för pojklekar och vissa tjejakiviteter. Men först och främst undersöker inga av dessa studier möjligheten att tjejer med CAH kan vara intresserade av maskulint kodade sysslor just för att de upplever dessa som maskulina. Ofta upplever tjejer med CAH sig själva som könsatypiska och kroniskt sjuka på grund hur de bemöts av sin omgivning och hur deras kön medikaliseras och sätts i centrum för olika ingrepp. Det kan i sin tur innebära att de vill ta avstånd från feminitet och feminint kodade sysslor och lekar. (Fine 2010: 121-123; Jordan-Young 2010: 229).</p> <p>Mer generellt: Kodningen av kön i leksaksstudier är som regel problematisk, och likaså tolkningen av vad som utgör en relevant skillnad mellan barngrupper. Det är inte givet hur leksaker ska könskodas. Oftast kodas som maskulina de leksaker som många killar leker med, och som feminina de leksaker som många tjejer leker med. Även så spenderar tjejerna i flera studier mest tid med "neutralt" kodade leksaker (t.ex. pussel) och "maskulint" kodade leksaker (som byggleken "Lincoln Logs", eller</p>

	<p>bilar) och mindre tid med "feminint" kodade leksaker (t.ex. dockor, tefat). Ibland ersattes leksaker av forskarna för att barnen inte uppvisade de könade intresseskillnaderna som forskarna förväntade i relation till de ursprungliga leksakerna; t.ex. fick Lincoln Logs ersättas av Lego i en sådan studie (Fine 2010: 122, 268-269). Ett annat exempel är en svensk studie som jämfört leksakspreferens hos tjejer med CAH och en kontrollgrupp av tjejer utan CAH, där alla deltagare spenderade allra mest lektid med Lincoln Logs och garage, både maskulint kodade leksaker. Av någon anledning försökte forskarna förklara bort dessa preferenser och fokuserade istället på gruppkillnaderna i användningen av mindre populära leksaker som dockorna, där tjejer med och utan CAH uppvisade mer olika preferenser (Jordan-Young 2010: 231-233).</p> <p>Rebecca Jordan-Youngs försiktiga och heltäckande genomgång av olika forskningsmodeller om relationen mellan hjärnan, hormoner, kön och intressen (bl.a. lekpreferenser och yrkesval) hos människor utan och med CAH, visar att "påståenden att män och kvinnors intressen styrs av prenatal hormonexponering är hisnande uppblåsta" (Jordan-Young 2010: 236, min översättning).</p>
<p>Kvinnor presterar ännu bättre på språk när de har högre nivåer av östrogen ("et kvinnelig kjønnshormon") (s.74-75).</p>	<p>Ingen direkt koppling mellan hormonnivåer och prestation på språktester har kunnat bevisas systematiskt. De få studier som hittat att kvinnor presterar bättre med högre nivåer av östrogen har publicerats av en och samma forskningsgrupp som forskat om mycket få människor (mindre än 20 personer). Andra forskningsgruppers försök att hitta samma resultat har misslyckats, vilket tyder på att ingen relation finns mellan östrogennivåer och språkprestation hos kvinnor (Wallentin 2009).</p>
<p>Kvinnor och män presterar olika på s.k. mentala rotationstester (t.ex. s.71, 74), vilket återspeglar att män är bättre på att hantera tredimensionalitet (t.ex. läsa en karta).</p>	<p>Denna skillnad kan tränas bort på kort tid: efter bara tio timmar (!) av träning uppnår kvinnor samma prestation än män på den typen av tredimensionalitetstest (Feng, Spence & Pratt 2007).</p> <p>Dessutom: Enkla ändringar i den situation som rotationstester utförs i (t.ex. genom att använda andra "former" som deltagarna får i uppgift att mentalt rotera; eller genom att inleda testet på sätt som stärker kvinnors självförtroende för uppgiften t.ex. berätta för deltagarna att kvinnor klarar testet bättre än män, sannolikt av</p>

	<p>genetiska anledningar) leder till att skillnaden mellom män og kvinnors prestasjon minskar mycket eller forsvinner helt; eller till att kvinnor presterar bättere än män. (Fine 2010:27-39)</p> <p>Med andra ord är förmågan att hantera tredimensionalitet ingenting hårdgjutet vid födseln i våra hjärnor; det är en förmåga som lärs og opprätthålls genom att man använder den og som är känslig för kulturella stereotyper om kvinnor og män.</p>
<p>Evolutionen har format hjärnan olika hos kvinnor og män, på sätt som förklarar kvinnor og mäns olika behov: Kvinnors empati og omsorg (s.83-84), vilket medieras av hormoner (s.84); kvinnors behov av skvaller (s.85); kvinnors konflikträdsla (s.86); mäns fight-or-flight instinkter (s.85); mäns konkurrenstendenser (s.86); mäns förmåga att hantera tredimensionella saker (s.86).</p> <p>Detta förklaras av att "Evolusjonens spor ligger i genene, og . . . de utstyrer oss med noen intreresser, ønsker, begjær og behov . . . designet til å generere arferd som i et forhistorisk miljø ga en fordel i kampen for tilværelsen, men i en moderne verden . . . kan få helt uforutsigelige utfall." (s.87)</p>	<p>Förutom att det saknas vetenskapliga belägg för påstådda skillnader (se ovan för felaktigheter om förmåga till att tänka tredimensionellt) är evolutionsförklaringen felaktig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Människan är inte <i>designad</i> för någonting; og naturligt urval av de mest anpassade människorna är bara <i>en</i> av evolutionens mekanismer. Mycket slump ingår i evolutionen. Många (de flesta?) av våra mänskliga egenskaper har aldrig haft någon funktion, og aldrig valts ut. (se t.ex. Gould 2000, S.Rose 2000.) - Vi vet rätt lite om den "fornhistoriska miljön" som evolutionspsykologin (og FSEBS) hänvisar till, särskilt när evolutionsscenarioer inte anger någon datering alls av <i>när</i> under den mycket långa forntidsperioden som avses (Fausto-Sterling 2000a). Bland annat har vi ingen aning om sociala hierarkier, om en eventuell arbetsdelning mellan män og kvinnor, eller vem som fick hantera vapen i denna historiska period (inte ens vår förfäder Lucys kön har varit okontroversiellt fastställt!). (H. Rose 2000). - FSEBS's resonemang förutsätter dessutom att människor inte har förändrats under de 100 000 år (6000 generationer!) som varit sedan det spekulativa fornhistoriska landskapets tid; det finns dock goda skäl att tro att människan kan ha förändrats evolutionsmässigt sedan dess (S. Rose 2000: 253-254). <p>Med andra ord är de allra flesta resonemang som förklarar samtida beteenden med att hänvisa till hur människor levde eller samhället var för 100 000 år sedan (eller 40 000 år sedan för den delen), ren fiktion.</p>

Kvinnor vill inte lika mycket som män arbeta utanför hemmet. Kvinnor valde att åka hem till sina respektive hushållsarbeten när andra världskriget tog slut (s.88).

När andra världskriget var slut i de länder som hade varit i krig, hade kvinnorna ingen möjlighet att stanna i arbetet då männen krävde sina jobb tillbaka i dessa länder. När däremot nya arbetsmöjligheter öppnades med den offentliga sektorns kraftiga expansion från och med 1960-talet började många fler kvinnor arbeta utanför hemmet igen – vilket är dessutom en historisk delförklaring till att arbeten i offentlig sektor är kvinnodominerad. I Sverige som inte var i krig var också perioden 1930-1950-talen en höjdpunkt för kvinnors hemmafruande. Men från och med 1960-talet började fler och fler hemmafruar att arbeta utanför hemmet i samband med den offentliga sektorns expansion. Som Christina Axelsson skriver i en historisk analys (Axelsson 1992: 21): "Minskningen av antalet hemmafruar med 655.000 mellan 1965 och 1985 inträffade parallellt med ökningen av sysselsatta i tjänstesektorn." Den offentliga sektorns expansion innebar att det fanns arbetstillfällen, och omsorgstjänster som dagis som gjorde det möjligt för kvinnor med barn att arbeta.

De svenska siffrorna är talande: "Ännu på 1930- och 1940-talen hade de barn som växte upp i Sverige 'i nio fall av tio en hemarbetande mor' (Lijeström och Dahlström, 1981). Efter kriget sjönk andelen hemmafruar snabbt, och mindre än 10% av de barn som växte upp på 1980-talet beräknas ha haft en mor som stannade hemma tills de fyllde 16 år. . . . Undersökningar på 1980-talet har visat att en majoritet gifta kvinnor gärna vill "arbeta borta", som det heter, även av personliga skäl [annan än inkomst]: de har behov av omväxling, rörlighet, självständighet." (Clayhills 1991: 177)

FSEBS har därför fel på minst två sätt: För det första valde inte kvinnorna att åka hem efter kriget, de flesta valde att arbeta när de fick möjlighet. För det andra kan dessa beslut inte förklaras av de individuella intressen, förmågor och behov som alla dessa enskilda kvinnor hade, som Axelsson skriver: "[ö]ver en halv miljon hemmafruar strömmade under ett par decennier ut på arbetsmarknaden. Att så många kvinnor tog samma beslut samtidigt ligger till grund för att inte basera [den historiska] analysen på kvinnornas personliga valsituation utan fokusera på strukturella förändringar." (s.46)

<p>Målet med jämställdhetspolitik bör vara lika valmöjligheter, inte 50%-50% fördelning mellan män och kvinnor i alla samhällssektorer (s.89).</p>	<p>Valmöjligheter är absolut inte lika (eller likvärdiga) idag, eftersom vårt samhälles könsnormer gör det mer begärligt för människor att välja vissa yrken snarare än andra beroende på deras kön. 50-50%-strategier är ett medel för att förändra dels snedrekryteringar dels stereotyper och begärligheten associerade med olika yrken.</p>
<p>"Biologien sier bare noe om hvordan ting er, ikke hvordan ting bør være." (s.90; se också s.168)</p>	<p>Biologin säger någonting <i>teoretiskt</i> om hur vissa saker i kroppen är – men dessa biologiska aspekter är föränderliga (till exempel är hjärnan plastisk, och geners uttryck kan påverkas av ens levda erfarenhet) och deras möjliga kopplingar till mänskligt beteende är som regel okända.</p> <p>Dessutom är påståendet i citatet mittemot oärligt. Medan FSEBS-författarna försöker säga att samhället inte behöver ta hänsyn till biologin utgör hela kapitlet en argumentation på varför samhället inte bör försöka förändra varken könsnormer eller olika yrkens attraktivitet: på grund av att det vore ociviliserat att gå mot män och kvinnors påstådda olika naturer.</p>
<p>KAPITEL 3: I DE BESTE FAMILIER</p>	
<p>IQ är ett bra, objektiva och nuförtiden okontroversiellt mått på intelligens. (s.123-124 mfl.)</p>	<p>Inom den vetenskapliga världen är IQ ett högst kritiserat mått på intelligens. Snarare är IQ ett mått på kulturellt specifika, tillägnade verktyg (t.ex. förmågan att läsa, skriva och räkna); och det är välkänt att ens resultat på IQ-tester påverkas starkt av ens motivering och hur pass förberedd man är. (Richardson & Norgate 2006: 324) med referens till (Cole 1999, Richardson 2001).</p> <p>Evolutionsteoretiskt sett är det dessutom felaktigt att isolera IQ eller intelligens från andra mänskliga egenskaper såsom det görs i beteendegenetisk forskning om IQ (S. Rose 2000:261).</p> <p>Om en mer generell kritik om IQ som felmått på intelligens, se t.ex. Stephen Jay Goulds arbete (Gould 1997). För en historik av hur IQ återspeglar sin ursprungliga tids sociala kontext, se t.ex. Paula Fass arbete (Fass 1980).</p>

Adoptions- och tvillingsstudier (studier av barn som är separerade från sina biologiska föräldrar och syskon, och växer upp i en biologiskt orelaterad adoptivfamilj) är bra sätt att separera inflytanden från arv och miljö på personlighetsdrag. Sådana studier möjliggör att räkna ut hur mycket inflytande arv respektive miljö har på en mänsklig psykologisk egenskap, t.ex. intelligens. (s.102-104 mfl)

Den pålitliga slutsatsen av alla dessa studier är att vi liknar våra föräldrar enbart på grund av genetiken; vår uppväxtmiljö har ingen betydelse för vilka vi är eller vilka vi blir. (s.105-106)

Adoptions- och tvillingsstudier utgår från en felaktig modell av effekter av arv och miljö. De förutsätter – felaktigt – att det varken finns någon interaktion mellan "arv" och "miljö", eller genetiska aspekter emellan, eller miljömässiga aspekter emellan (se t.ex. Richardson & Norgate 2006). Bland annat förutsätts det (felaktigt) i jämförelser mellan adopterade barn och deras adoptiva syskon att barnen delar samma miljö (eftersom de växer upp i samma familj), utan att ta hänsyn till att föräldrarnas interaktioner med barnen ofta skiljer sig. (Detta argument gäller även för andra beteendegenetiska studier av syskon).

I tvillingsstudier jämför man ofta likheterna mellan separerade enäggstvillingar, i.e. som växt upp i olika familjer (som har samma genetiska uppsättning men inte samma uppväxtmiljö) med likheterna mellan enäggstvillingar som växt upp tillsammans (som då antas ha både samma genetisk uppsättning och samma uppväxtmiljö). Tvillingar-som-växer-upp-tillsammans fungerar då som en kontrollgrupp mot vilken man jämför gruppen bestående av separerade tvillingar. Idén är att separerade tvillingar antas inte ha något "miljömässigt" gemensamt.

Detta är dock vetenskapligt felaktigt, då dessa studier glömmer bort att tvillingar har samma ålder, samma etnicitet och samma utseende, och därför delar viktiga komponenter i interaktionen med omvärlden (de blir bemötta av omvärlden på sätt som är mer lika än för två människor som inte delar ålder, utseende, etnicitet). Dessutom växer separerade tvillingar ofta upp i familjer med samma socioekonomiska förhållanden (pga selektiv placering av adoptivbarnen). Med andra ord delar både separerade och oseparatorade tvillingar "miljömässiga" likheter. Detta innebär, bl.a., att oseparatorade tvillingar inte utgör en korrekt kontrollgrupp för separerade tvillingar. En korrekt kontrollgrupp vore biologiskt orelaterade adoptivbarn av samma ålder, samma kön, samma utseende, samma etnicitet som växer upp i samma familj – men ingen sådan studie har genomförts (Joseph 2004).

Därför säger oss adoptions- och tvillingsstudier *ingenting* om hur arv och miljö påverkar oss.

(Se nedan för en mer specifik kritik av California Adoption Project.)

<p>Mänskliga personligheter kan delas upp i 5 huvuddrag: Stabilitet, utåtriktadhet, öppenhet, planeringsmässighet, medmänsklighet. Dessa drag är ärftliga och utgör en kärna i din personlighet som är oberoende av dina livserfarenheter (s.106-110).</p>	<p>Personlighet och beteende är komplexa och sammansatta sidor av människor. Varken människor, deras personlighet, beteende eller hjärnor är "schweiziska arméknivar": det går inte att dela upp dem i separata funktioner med var sin skraddarsydd genetiska förklaring (Rose 1982; Lewontin, Rose & Kamin 1984; Gould 2000; Karmiloff-Smith 2000; Holmberg 2005:82).</p> <p>Dessutom: Du har en kärna i din personlighet och den är inte medfödd. Det gör inte den mindre verklig.</p>
<p>Intelligens och personlighetsdrag är ärftliga.</p>	<p>För det första baseras sådana påståenden som regel på s.k. tvillingsstudier och adoptionsstudier som är felaktiga (se förklaringen ovan och nedan).</p> <p>För det andra har den "arvbarhet" som räknas fram i genetiska studier (<i>heritability</i>) väldigt lite att göra med vad vi förstår som ärftligt (<i>inherited</i>) i vardagligt språk. Arvbarhetsmått (till exempel att IQ vore 50% ärftlig) används på felaktigt sätt – om än inte i misvisande syfte – när man säger att det ger ett ungefärligt mått på genetikens inflytande på en personlighets- eller beteendedrag. I genetiska studier betecknar <i>arvbarhet</i> den andel av den (i en viss grupp människor) observerade <i>variationen</i> som enligt beräkningarna kan hänföras variationen i genetikerna i gruppen. Att säga att IQ har en arvbarhet på 50% betyder att den genetiska variationen i den grupp människor som studeras ansvarar för 50% av <i>variationen</i> i IQ i samma grupp. Och den procentsatsen har ingenting att göra med hur stor roll genetik och miljö spelar i IQ (se t.ex. Richardson & Norgate 2006).</p> <p><i>Arvbarhet</i> i genetikstudier är alltså något helt annat än ett mått på genetikens inflytande jämfört med miljön. Detta blir synligast i de fall då inga skillnader observeras i en grupp. Till exempel föds nästan alla med två armar; detta är helt genetiskt ärvt och de få undantag beror på yttre, dvs miljömässiga omständigheter (som t.ex. intag av farliga kemiska substanser). Trots att egenskapen av att ha två armar är helt ärftlig är <i>arvbarheten</i> av att ha två armar är lika med noll då det inte finns någon genetiskt orsakad variation mellan människor vad gäller antalet armar (se t.ex. Joseph 2004).</p>

<p>California Adoption Project (C.A.P) är en bra adoptionsstudie som genomförts inom beteendegenetiken. (s.125 mfl)</p>	<p>Jo, C.A.P. är en stor och internationellt erkänd adoptionsstudie – och ändå genomsyras den av så grundläggande vetenskapliga problem att den absolut inte kan åberopas som bevis på att IQ är ärftlig (se nedan). Dessutom har IQ-data tagits fram på inkonsekventa sätt i C.A.P., med hjälp av olika typer av IQ-tester som ger olika mått, och som gjorts under mycket olika situationer för deltagarna vilket bör antas påverka testernas resultat. (Plomin 1986, Plomin, Fulker, Corley & DeFries 1997, Richardson & Norgate 2006: 323).</p>	
<p>C.A.P visar att miljö (ett barns uppväxtfamilj) har noll inflytande på barnets IQ, och att IQ är ärftlig.</p>	<p>1. Det finns (statistiskt) en stor likhet i IQ mellan adopterade barn och deras biologiska föräldrar. (s.125)</p>	<p>Denna likhet kan i princip förklaras i sin helhet av helt andra saker än intelligensens påstådda ärftlighet (Richardson & Norgate 2006):</p> <ul style="list-style-type: none"> - IQ korrelerar starkt med ålder, dvs människor vars ålder är nära varandras har IQ-värden som är mycket mer lika än människor med större ålderskillnad. Människor som adopterat bort barn i C.A.P. (de biologiska föräldrarna) var mycket yngre (mellanålder: 20 år) än de adoptiva föräldrarna (mellanålder: 33 år). I C.A.P. återspeglar barnens större likhet i IQ med de biologiska än med de adoptiva föräldrarnas IQ, barnens större ålderslikhet med de biologiska än med de adoptiva föräldrarna. (Richardson & Norgate 2006: 324.) - "Indirekta genetiska effekter": Omgivningen (föräldrar, lärare, jämnåriga, osv.) bedömer människors intelligens och bemöter dem olika beroende på personens storlek, etnicitet, och utseende mer generellt. I sin tur påverkar detta bemötande självförtroende och den typ av prestationer som mäts med IQ. Ett adopterat barn tenderar att vara utseendemässigt mer likt sina biologiska föräldrar och biologiska syskon än sina adoptivföräldrar och deras biologiska barn; därmed är det rimligt att tro att dessa utseenderelaterade aspekter bidrar med en likhet mellan barn och deras biologiska föräldrar och syskon i IQ-statistiken, bl.a. i C.A.P. (Ibid.: 325-326).
	<p>2. Det finns (statistiskt) noll likhet i IQ mellan adopterade barn och deras adoptiva föräldrar. (s.125)</p>	<p>Denna statistiska olikhet kan förklaras i sin helhet av följande (cf. Richardson & Norgate 2006):</p> <ul style="list-style-type: none"> - IQ korrelerar starkt med åldern och de adopterade barnen är åldermässigt mycket närmare sina biologiska än sina adoptiva föräldrar (Ibid.: 324, se ovan).

		<p>Biologiska och adopterade föräldrar i C.A.P. utgör ett representativt urval av befolkningen vad gäller socioekonomiska förhållanden. (s.126)</p>	<p>- I C.A.P. tillhörde <i>alla</i> adoptivföräldrar den socioekonomiska topp-tredjedelen av USAs befolkning och deras IQ var väl över landets medelvärde (Stoolmiller 1998, Richardson & Norgate 2006: 326). M.a.o var adoptivföräldrargruppen mycket mer avgränsat (orepresentativt) än den biologiska föräldrargruppen vad gäller socioekonomiska förhållanden och IQ-nivå. I C.A.P.:ns statistiska beräkningar bidrar detta till en mindre grupplikheter mellan barn och deras adoptivföräldrar (Richardson & Norgate 2006, s.327).</p>
	<p>3. Ergo: De adoptiva föräldrarnas IQ har ingen påverkan på barnens IQ; de biologiska föräldrarnas IQ har stark påverkan på barnens IQ. Intelligens (IQ) är ärftlig (s.125-127).</p>		<p>C.A.P.-studien (och andra adoptionsstudier) ovanbeskrivna metodologiska och teoretiska problem utgör en <i>bättre</i> förklaring till studiens resultat än hypotetiska, ärftliga genetiska orsaker till intelligens (som ingen lyckats identifiera!). Inga slutsatser om intelligensens ärftlighet kan dras från C.A.P.-studien, eller från någon befintlig adoptionsstudie (Richardson & Norgate 2006, s.330).</p>
<p>KAPITEL 4: DAGEN DERPÅ</p>			
<p>I stort sett bygger inte detta kapitel på någon vetenskaplig studie. Men här nedan följer svar till några av kapitlets huvudargument.</p>			
<p>Kvinnor och mäns sexuella beteenden är olika och måste vara medfödda så.</p>	<p>Olika sexuella beteenden är i vår kultur olik begärliga för många män och kvinnor, för att de knyter an till könsnormer om vad ett önskvärdt liv är (t.ex. ett liv med framgång och många yngre partner, resp. ett liv med ekonomisk och känslomässig trygghet).</p>		
<p>Män är promiskuösa för att deras gener sprids mer så. Kvinnor är sexuellt kräsna för att de "investerar" mer tid och energi i reproduktion (graviditet). (s.145-148)</p>	<p>Det finns ingen känd gen för sexualdrift (och det kommer förmodligen aldrig att hittas heller). Det finns inga tillgängliga bevis på dessa spekulativa scenarier, och de lever inte upp till vetenskapliga kriterier. Det finns många trovärdiga alternativa observationer och scenarier. Dessutom finns det djurstudier av mycket högre vetenskaplig standard som visar att sexuellt beteende är föränderligt hos individer, alltså att de inte har fasta sexuella roller (Fausto-Sterling 2000a). (Biologen Anne Fausto-Sterling observerar även att evolutionspsykologin erbjuder en "kartongversion" av såväl kvinnor som honor hos icke-mänskliga djur, s.186.)</p>		

<p>"Skönhet" (att någon är vacker) avslöjar goda gener. Attraktion till skönhet är därför evolutionsbestämt. Bland annat är ung ålder sexigt (hos en kvinna) pga det signalerar fruktbarhetsålder. (s.148-151)</p>	<p>Har våra gener ändrats så mycket sedan 200 år tillbaka att skönhetsidealer har ändrats så mycket? Arkitekten och kritikern Jencks skriver: "What about all those Mother Earth goddesses who dominated European life from 9,000 to 2,000 BC? Wide hips, sagging breasts, massive thighs – not the hourglass but the pear figure. What about the Wilendorf Venus, the major icon of female beauty from 28,000 to 9,000 BC? What about the painter Boucher, and his roly-poly bottoms, or Rubens and his acres of sexy hanging flesh – or the opposite, the IBW [Ideal Beautiful Woman] of the Sixties, Twiggy? Or all those emaciated, I-am-on-coke-and-about-to-die models in <i>Vogue</i> (not much reproductive potential there)?" (Jencks 2000: 41)</p> <p>Ungdom är sexigt då det i majoritetssamhället utstrålar status och självkontroll, att lyckas hålla sig ung. "Skönhet" avslöjar (sub-)kulturella normer. Dessa normer varierar kulturer emellan och subkulturer emellan. Den attraktion vi upplever, och det vi bejakar (eller ej) som attraktion, är normerat av samhället.</p>
<p>"Hos mennesker ville dette [att yngre hanner skulle konkurrera om äldre honor] ha vært en ubrukelig reproduktiv strategi. De av mennene som i vår forhistorie fant eldre kvinner mest attraktive, er derfor ikke våre forfedre." (s.151)</p>	<p>Känner inte FSEBS-författarna någon människa som tänder på äldre kvinnor eller kvinnor äldre än sig själva? Enligt FSEBS:s teori skulle inte sådana män/-niskor kunna finnas. Skärpning!</p>
<p>Följande citat handlar om en del fågelarter: "Utros fedre fikk flere avkom. Det evolusjonære mysteriet var hvorfor hunnene var det. Utroskap ville ikke gi dem flere etterkommere, så hva hadde de å tjene på det?" (s.153)</p>	<p>Till exempel kan sex handla om njutning (Bagemihl 1998, Balcombe 2006, Ah-King 2009). Det sker massor av oreproduktiv sex hos icke-mänskliga djur, från onani till openetrerande sex, gruppsex, och penetration med annat än en penis. Se även utställningen <i>Mot naturens orden?</i> som visades på Naturhistorisk Museum i Oslo år 2006–2007 och under namnet <i>Rainbow Animals</i> på Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm 2008–2009.</p> <p>För en vidare kritik av den mainstreama evolutionsteorins snedvridna förståelse av sex som reproduktion – och vad en bättre evolutionsteori behöver göra upp med – se Ah-King (2009).</p>

<p>"Manliga" ansikten avslöjar mer testosteron (s.155 mfl), "god helse og godt immunforsvar (alltså genetisk kvalitet)." (s.155, mfl.)</p>	<p>Det finns inga som helst vetenskapliga belegg för något av dessa påståenden. "Manliga" ansikten avslöjar i bästa fall någon form av maskulinitet.</p>
<p>"Kvinner må vokte sitt seksuelle rykte, mens menn kan reklamere åpent for sine erobringer. Denne seksuelle dobbeltmoralen er selvfølgelig også noe av grunnen til at jenter er mer tilbakeholdne enn gutter med hensyn til tilfeldig sex. Norske jenter har for eksempel mer sex når de er på ferie enn når de er i sin egen hjemby. Spørsmålet er likevel hvor denne dubbelmoralen kommer fra?" (s.159).</p>	<p>Ja. Enig. Ja. Några svarelement: Historia, köns- och sexualitetsnormer, avpolitisering av sexualitet, Norge är inte så könsmässigt jämlikt som FSEBS framställer det.</p>
<p>Pga evolutionen vaktar män sina kvinnors sexuella omgången och blir våldsamma av sina kvinnors sexuella otrohet (detta förklarar även varför män reagerar våldsamt mot sina kvinnor när dessa våldtagits av någon annan.) Det är för att män måste upprätthålla ett bra socialt status för att få sprida sina gener; de förlorar status och självförtroende om deras kvinnor ligger med någon annan och då får de ännu mindre sex och mindre genspridning. (s.163-167)</p>	<p>Pga former av sexism som är rätt så universella vaktar män sina kvinnliga partners sexuella omgången (och blir ibland våldsamma av dessa partners sexuella otrohet). Det är för att män måste upprätthålla ett bra social status för att få ha sex; de förlorar status och självförtroende om deras kvinnor ligger med någon annan.</p> <p>Evolutionsteori förklarar mindre, inte mer, än enkla sociologiska/antropologiska beskrivningar av sexuellt omgänge och monogami/polygami. Evolution behövs dessutom inte för att förstå hur sexuella beteenden socialt värderas (eller straffas). Det är samhället som reglerar sexuellt omgänge mellan människor (t.ex. med lagar och mer informella normer), inte evolutionens osynliga hand.</p>
<p>"[David] Buss genomførte også et eksperiment, for att teste hypotesen ytterligere, der han satte hjertefrekvensmåler (MRI) og svettmåler på kvinner og menn . . ." (s.166)</p>	<p>MRI står för <i>Magnetisk Resonance Imaging</i> och är en medicinsk avbildningsmetod. MRI mäter inte hjärtfrekvens (tvärtom, ofta behöver man mäta någons hjärtfrekvens för att kunna skapa korrekta MRI-bilder). Inom psykologiska experiment används funktionell MRI först och främst för att skapa avbildningar av data om hjärnaktiveringsmönster.</p>

<p>"Naturen velger det som funker, ikke det som er godt, vakkert, rett eller galt. En biologisk forklaring sier bare noe om hvordan mennesker er, ikke noe om hvordan de bør være. Hadde man brukt biologin som rettesnor for hvordan vi skulle leve våre liv, kunne vi fort befunnet oss i en alles kamp mot alle." (s.168)</p>	<p>1. På sid. 148-151, 155 mfl hevder FSEBS at skönhet (alltså snyggt utseende) avslöjar goda gener i evolutionens värld; men här (s.168) att naturen inte lägger någon bedömning i mänskligt utseende. Vem skapar då dessa bedömningar och normer?</p> <p>2. Naturen väljer ingenting. Den typen av språk, förståelse och tro är religiös på ett sätt som rimmar illa med FSEBS' anspråk på gudlös vetenskaplighet. Evolutionsspsykologin (och FSEBS) bygger på en nästintill religiös ram i sitt sök för en universell teori-av-allt och dess syn på människan som perfekt skapad – "designad" – av naturen (Nelkin 2000). Se även Holmberg (2005: 224) om sociobiologins referenser till kristen realism.</p> <p>3. Det ligger inte i den mänskliga naturen är att konkurrera. Idén om konkurrens som grundläggande för mänskliga interaktioner och samhälle ligger i kulturen (i Darwins tids kraftiga sociala motsättningar och i dagsläget, i det nyliberalas dominans) och gynnar vetenskapliga modeller som framhäver konkurrens på bekostnad av modeller som framhäver andra principer som t.ex. det kollektiva. Se artikelns huvudtext för referenser.</p>
<p>KAPITEL 5: NÅR VILLDYRET VÄKNER</p>	
<p>"Ser man på primitive jeger-og-sanker-samfunn i dag, der mennesker lever under liknende forhold som våre forfedre, blir bildet enda tydeligere." (sid.181)</p>	<p>Icke-västerländska samhällen är varken biologiskt eller kulturellt närmare våra gemensamma förfäder än västerländska samhällen.</p> <p>FSEBS:s 1800-talstypiska syn på s.k. primitiva samhällen har för länge sedan förkastats inom antropologin som felaktig och rasistisk. FSEBS:s påstående är ett kolonialt sätt att framhäva den egna norska-västerländska kulturen som överlägsen andra, vilka enligt utsagan skulle ha fastnat någonstans på Västs utvecklingsväg.</p>

KAPITEL 6: MYSTERIET GAY

<p>Många humanister och samhällsvetare menar att folk inte var homosexuella eller heterosexuella innan själva kategorier uppfanns på 1800-talet, och att människor inte är homosexuella eller heterosexuella i samhällen där människor inte delas upp i någon av dessa kategorier. Men människor har ju en sexuell läggning oavsett kulturell ram (s.206-211 mfl.).</p>	<p>Det som var historiskt nytt med uppfinnelsen av kategorierna homo-/heterosexualitet handlar till stor del om vilka sexuella handlingar som blev grundande för <i>identitet</i>. Alla våra sexuella praktiker är inte identitetsbärande i en viss historisk tid. Som idéhistorikern Pia Laskar anmärker, är till exempel onani inte identitetsbärande i dagens västerländska samhällen: i en Prideparad ser man inga "Stolta onanister" demonstrera. Vilka kategorier som vi bygger identitet kring påverkar i sin tur vilka typer av begär vi upplever som möjliga och önskvärda, vilka begär vi bejakar. Däremot betyder det inte att vi inte gör det som inte är definierad som en identitetskategori (till exempel är onani en vanlig sexuell praktik trots att det inte är en identitetskategori).</p>
<p>Kan man se på folk att de är homosexuella, har man bevisat att sexuell läggning är medfött. (s.211)</p>	<p>Kan man (vem?) se på folk att de är homosexuella, har man bevisat att det finns koder tillgängliga i vårt samhälle som gör det möjligt att uttrycka och läsa av en sexuell identitet.</p>
<p>Maskulinitet värderas högre än femininitet i homokulturen. Men: "Akkurat som menn ofte spiller ut sine maskuline sider fordi de vet at mange kvinner finner det attraktivt, er det naturlig å tenke seg at homofile vil spille ut de sidene homofile finner attraktive." (s.215) Därför måste femininitet måste vara medfödd hos homosexuella män då de inte kan antas <i>välja</i> att spela feminint om det värderas mindre än maskulint (och därför måste homosexualitet också vara medfödd).</p>	<p>Maskulinitet värderas delvis mer än femininitet i hbt-subkulturen (inkl. i den lesbiska subkulturen) och i den heterosexuella majoritetskulturen. Men olika människor begär olika saker även inom en subkultur. Det är inte så enkelt som att alla betar sig som det de tror att andra begär mest sexuellt – isåfall skulle alla heterosexuella män agera på samma övermaskulina sätt. De som i FSEBS beskrivs som mer feminina män kan välja att vara feminina även om femininitet är underordnad maskulinitet, och erotisera denna position.</p>

<p>Homosexuella är överrepresenterade i yrken som är typiska för det motsatta könet (t.ex. homosexuella män i dansyrken och lesbiska i militären). Alltså: homosexuella har intressen som är mer som det motsatta könets.</p>	<p>Det finns hbt-personer i alla större yrkesgrupper. Det finns också många anledningar till att homosexuella söker sig till mans- eller kvinnodominerade yrken som inte är könstypiska. Bl.a. handlar det om att homosexuella män uppfattar mansdominerade yrken (t.ex. armén) med sina maskulinitetsregler som svåra eller farliga att vara homo i. Ibland är yrkesval, även för hbt-personer, ett sätt att uttrycka könsstillhörighet (Lehtonen 2002, Ljunggren, Fredriksson, Greijer & Jädert Rafstedt 2003, Ungdomsstyrelsen 2010:189-190). Och ibland är yrkesval ett sätt att "bevisa för sig [själv] och sin omgivning att man klarar av manliga miljöer med starka normer kring kön och sexualitet" (Lehtonen 2004, citerad i Ungdomsstyrelsen 2010: 184).</p> <p>Och i motsats till det FSEBS implicit påstår kan det också vara begärligt – och kännas spännande – att vara könsöverskridande i ens yrkesval. Inte minst om man tillhör en subkultur som belönar, inte bestraffar, könsöverskridande beteende.</p>
<p>De hormonnivåer vi utsatts för innan födseln bestämmer över vår framtida feminina resp maskulina beteenden och intressen; det visar b.l.a. studier av flickor utsatta för atypiska hormonnivåer innan födseln (s.223).</p>	<p>Detta är på sitt bästa en kontrovers, och i definitivt inte ett faktum. Sammanlagt, dvs om man går igenom alla hjärnforskningsstudier om hormoner, kön och intressen, pekar studiernas resultat som helhet på att <i>inget</i> mänskligt intresse kan förklaras av vilka hormoner vi utsätts för innan vi föds (Jordan-Young 2010: 198-236).</p> <p>Se även avsnittet ovan, om kritik av FSEBS sid. 74.</p>
<p>"Sammenliknet med kontrollgrupper er det like høy sannsynlighet for at en gutt med AIS [androgen insensitivity syndrome] blir sammen med en mann, som det er for en heterofil kvinne." Dette bevisar at hormonnivåer i fosterlivet er avgörande for ens framtida sexuelle preferens (s.224.)</p>	<p>De som FSEBS refererar till som (nästan alltid homosexuella) killar med AIS kallas oftast kvinnor med AIS i andra sammanhang. Människor med AIS utvecklas biologiskt till kvinnor i alla avseenden utom reproduktion (då de inte har äggstockar) (Jordan-Young 2010: 205, 258). Med andra ord: Personer med AIS är kvinnor med en XY-uppsättning (och ofta växer upp ovetande av sin kromosomuppsättning). Att säga att kvinnor med AIS blir tillsammans med män i liknande utsträckning som kvinnor utan AIS stödjer därför en socialkonstruktivistisk förklaring av sexuell preferens och talar mot FSEBS biologiska-hormondeterministiska teori av sexuell läggning.</p>

Hjärnforskaren Simon LeVay hittade skillnader mellan homo- och heterosexuella män i storleken på en liten struktur i hjärnan kallad INAH3. En sådan skillnad fanns också mellan heterosexuella män och heterosexuella kvinnor. Bögarnas hjärna var som heterokvinnornas (s.225).

Det finns många fel i LeVays studie (LeVay 1991) och det är tragiskt att studien fortfarande refereras till (bl.a. i TV-programmet *Hjernevask*) som om den stämde, vilke den inte gör. Kritiken av LeVays studie har varit mångsidig, se t.ex. (Byne & Parsons 1993, Byne 1994, Byne 1995, Byne 1997, Stein 1999, Wilson 2000, Lancaster 2003) och bevisar bl.a. följande felaktigheter:

1. INAH3 är av helt okänd funktion hos människan. Den större hjärnregion som INAH3 befinner sig i är inblandad inte bara i sexualitet utan även i en rad olika känslor hos människor. LeVay refererade till djurstudier (råttor) för att kunna säga att INAH3 är inblandad i människors sexuella beteende; hans resonemang är helt spekulativ. Även om människan är ett djur har inte alla djur samma beteenden, och hjärnorna skiljer sig avsevärt hos olika arter, tex mellan råttor och människor.

2. Urval av försökspersoner (totalt 41 deltagare): De homosexuella deltagare hade dött i AIDS som kan orsaka förändringar i hjärnan; och sexuell preferens var okänd hos mer än hälften av studiens kontrollgrupp (som antogs vara heterosexuella utan någon som helst information om deras sexliv).

3. LeVays "fynd" av olikheter var inkonsekvent. Det fanns en stor variation i INAH3-storleken, och många individuella storlekar följde inte den gruppindelning som LeVay presenterade, enligt vilken: stor INAH3 = heteroman, liten INAH3 = bög eller heterokvinna. Den näst största INAH3 var hos en homosexuell man, de tre heterosexuella män med minsta INAH3 var inte större än mellanvärdet av INAH3-storleken hos bögar, och hos två av sex (hetero)kvinnor var INAH3 storleken i linje med heteromännens.

4. LeVay betraktade inte de många möjliga alternativa tolkningar som kunde förklara olikheter i INAH3-storlek – bl.a. AIDS-relaterade förändringar i hjärnan som kring 1990 var ett etablerat faktum.

5. Studiens förståelse av sexualitet och kön är begränsad, liksom FSEBS:s. LeVays studie producerar uppfattningen att världen är befolkad av enbart homo- och heterosexuella, och LeVays jämförelsemodell öppnade enbart för att icke-heterosexuella skulle tolkas som antingen lika sitt kön alternativt som "det motsatta könet". Med andra ord ger LeVays studie en mycket snäv beskrivning av kön och

	<p>sexuellt begär, som går stick i stäv mot all evidens om den oerhörda variationen av könsidentiteter, könsuttryck och mänskliga sexuella beteenden (en kritik som LeVay delvis formulerar själv i sin uppmärksammade artikeln i <i>Science</i> 1991).</p>
<p>En hjärnforskargrupp vid Karolinska Institutet hittade hjärnskillnader mellan homo- och heterosexuella. "Blant heterofile menn lyste en del av hypotalamus opp da de luktet på det kvinnelige stoffet, men ikke da de luktet på det mannlige. Hos heteroseksuelle kvinner og homofile menn var det derimot ovennt." (s.225)</p>	<p>Det hjärnforskningsgruppen på KI (Ivanka Savic, Hans Berglund, Per Lindström) hittade var att deltagarna reagerade mest i hjärnan på det kroppsämne som kom från en kropp vars kön de hade en sexuell preferens för. Alltså: Heterosexuella män reagerade mer på ett ämne extraherat från kvinnokroppar medan homosexuella män och heterosexuella kvinnor reagerade mer på ett ämne extraherat från manskroppar. Forskarna själva förklarade att deras resultat inte kunde tolkas som att det fanns en inneboende (och än mindre, medfödd) skillnad i hjärnan mellan homo- och heterosexuella, män och kvinnor.</p> <p>Istället förklarade författarna att studiens resultat lika sannolikt kan betyda att människor reagerar mer på ett visst kroppsämne för att de med sin sexuella erfarenhet kommit till att associera den med sex (Savic, Berglund & Lindstrom 2005).</p>
<p>"Riktignok finnes det arter, som bonobo-äpen, der seksualiteten synes å være langt mer plastisk, men dette ser ut til å være unntaket snarare enn regeln." (s.226)</p>	<p>Sexualitet är mångsidig och föränderlig hos många djurarter. Föreställningen att de flesta djur enbart har reproduktiv sex – och andra moraliska stereotyper – har bevisats komma från hur deras beteende observerats av forskare. Djurforskare har ofta förblindats av sina egna kulturella rammar och har då systematiskt registrerat och tolkat alla sexuella handlingar som inte varit heterosexuella och reproduktiva (dvs som inte varit penis-slida penetration) som något annat än sexuell beteende (t.ex. sex mellan hanar som ett sätt att hävda makt hannar emellan eller sex mellan honor som kompensation för frånvaro av hannar). Se Bagemihl (1998); Roughgarden (2004).</p>
<p>"Likevel vet man med sikkerhet at homofili er arvelig . . . Forekomsten av homofiler i tvillingstudier er likevel nokså lav, så tallene for hvor høy arvbarheten er, varierer fra 30 til 60 prosent . . . At homofili ikke er 100 prosent genetisk arvelig, betyr emellertid ikke at det ikke kan</p>	<p>Homosexualitet är alltså helt säkert arvbar, men inte så mycket, fast det är medfött även utan genetik, och det är också socialt konstruerat, fast socialkonstruktionismen har fullständigt fel, och trots att det inte är en blandning av arv och miljö har man visat att gener och miljö samspelar i homosexualitet fast samtidigt förblir det ett mysterium?</p>

<p>være medfødt . . . Ideen om at homofili er sosialt konstruert, står likevel ikke nødvendigvis i en motsetning til biologien, selv om svaret neppe ligger midt imellom . . . Det sosialkonstruksjonistiske standpunktet snur ryggen fullstendig til naturen . . . Den eneste konklusjonen man kan trekke ut fra dagens viten, er den kjedligeste: Homofili skyldes et samspill mellom gener og miljø. Homofili er og blir en vitenskaplig gåte." (s.231-232).</p>	<p>Den vitenskaplige gåtan består snarere av att dessa ömsesidigt motsägelsefulla påståenden ska fungera som en förklaring till någonting.</p> <p>Att homosexualitet är en vitenskaplig gåta beror på att den vitenskap som åberopas här inte kan förklara den; och att ingenting säger att homosexualitet kan eller bör förklaras. Varför ställer inte FSEBS frågan om hur onani kan förklaras, och huruvida det är ärftligt eller inte (enligt bokens siffror är onani en mycket vanligare praktik än homosexualitet) ?</p>
<p>"Fra et politisk og moralsk ståsted bør det derfor være revnende likegyldig om homofile er født sånn eller blitt sånn. De bør respekteres og behandles på samme måte uansett årsak." (s.234)</p>	<p>Ja, och detsamma kan sägas om heterosexuella och om andra. Men varför ägnades då ett helt kapitel av boken åt ovetenskapliga orsaksförklaringar om det inte ska spela någon roll?</p>
<p>KAPITEL 7: DEN UBEHAGLIGE SANNHETEN</p>	
<p>Detta kapitel bygger inte på någon vitenskaplig studie och därför gås det inte igenom här. De grova evolutionära argument som rullas upp där om skillnader i intelligens mellan olika rasgrupper (t.ex. scenarier om varför ashkenaziska judar är smartare än alla andra) är helt spekulativa. Inga bevis presenteras, för att det inte finns några vitenskapliga bevis. Se kritik av evolutionsscenarioer under svar på sidor 83-87 samt i artikelns huvudtext. Dessutom är FSEBS:s resonemang om ras beroende av tidigare presenterade felaktigheter, först och främst att intelligens och IQ är ärftliga (t.ex. FSEBS, s.259), vilket inte stämmer (se kritik av kapitel 3).</p> <p>Ett underhållande faktafel, dock: hjärnvolym korrelerar <i>inte</i> med intelligens; och att hävda att folk med fler neuroner tänker bäst (s.260) är lika logiskt som att säga att "ju hårigaste personen, desto obregripligare tankarna; eller att människor har förmågan att byta elproppar för att hjärnan använder elektricitet" (Ian Gold citerad i Fine 2010: 144, min översättning).</p> <p>Grundlinjen i kapitlet är "at en teori er farlig, betyr ikke at den er gal" (FSEBS, s.254), alltså legitimeras att presentera rasistiska idéer trots att de är bevisat ovetenskapliga. Det som är farligt är inte teorierna i sig (de stämmer ju inte), utan det är att de ges så mycket utrymme och behandlas hela tiden som om de kunde stämma (den jättemängden tillgänglig kritik presenteras kort för att diskas bort under det konspirationsteoretiska idén att "det eneste vi vet, er at muligheten [at det kan finnes genetiske intelligensforskjeller mellom ulike raser] er der", FSEBS, s.264.)</p>	

KAPITEL 8: UBEHAGET VED KULTUREN

"Enhver kultur må forstås ut fra sin egen logikk, lærte vi da vi studerte samfunnsvitenskap. . . . det fører ofte til at man trekker gale konklusjoner. . . . Det har fått . . . kjønnsforskere til å tro at homofili ble oppfunnet på 1800-tallet, og idéhistorikere til å tro at romantisk kjærlighet er en moderne konstruksjon. Alt sammen har viset seg å være myter." (s.271)

Vems logik ska alla kulturer förstås ifrån då? Enligt FSEBS, någon form av västerländsk och kristen kultur – och inte dess mest robusta representant, om FSEBS:s referenser ska ange måttet för logiknivån.

Och: Homosexualitet blev uppfunnen på 1800-talet i västerländska kulturer, och romantisk kärlek är en modern konstruktion. Det har inte visats vara myter. Det innebär också att homosexualitet och kärlek är högst verkliga: och deras verklighet är djupt rotad i vilka mänskliga erfarenheter som en viss kultur och en viss tid gör möjliga.

Det finns en universell smak för kalenderkonst som vi ärvt av evolutionen. Konst som alla människor på jorden älskar föreställer ett savannlandskap (grässlätt) med lite sjöar, människor och djur i. Det är dåliga nyheter för abstrakt konst. (s.272-274)

Konsten av den typen är ingen universell favorit. Den är figurativ, baserad på högst västerländska och historiskt specifika konventioner. Det som i FSEBS beskrivs som universell sammanfaller snarare med västerländsk storstadsromantisk kärlek för naturen, landskap som i västerländsk kultur associeras med välbehövlig flykt från vardagen (cf. S.Rose 2000, som refererar till Simon Schamas arbete.) Denna kalenderkonst är inte heller representativ för allas smak i västerländsk kultur, då det i den "saknas, bland många saker, djup, kreativ komplexitet, och att nya betydelser kopplas samman" (Jencks 2000: 39, min översättning).

Tack

Tack till Fanny Ambjörnsson, Janne Bromseth, Cordelia Fine, Tora Holmberg, Rebecca Jordan-Young och Cynthia Kraus, för olika klagöranden och litteraturtips i samband med denna artikel. Extra tack till Cordelia Fine, Cynthia Kraus och Rebecca Jordan-Young för att ha delat med sig av då opublicerade texter. Tack till Hilde Danielsen för synpunkter på texten. Eventuella missuppfattningar är naturligtvis helt mina.

Referenser

- Ah-King, Malin 2009. «Queer nature, towards a non-normative perspective on biological diversity. ». I: Bromseth, J., Folkmarson Käll, L. & Mattsson, K. (red.): *Body Claims*. Uppsala: Centre for Gender Research, Uppsala university.
- Axelsson, Christina 1992. *Hemmafrun som försvann: Övergången till lönearbete bland gifta kvinnor i Sverige 1968-1981*, Diss. Stockholm: Univ.
- Bagemihl, Bruce 1998. *Biological exuberance : animal homosexuality and natural diversity*, New York: St. Martin's Press.
- Balcombe, Jonathan 2006. *Pleasurable kingdom : animals and the nature of feeling good*, London: Macmillan.
- Byne, W. 1997. «Why we cannot conclude that sexual orientation is primarily a biological phenomenon». *J Homosex* (34) 1: 73-80.
- Byne, W. & Parsons, B. 1993. «Human sexual orientation. The biologic theories reappraised». *Arch Gen Psychiatry* (50) 3: 228-39.
- Byne, William 1994. «The Biological Evidence Challenged». *Scientific American* (270) May: 50-55.
- Byne, William 1995. «Science and Belief: Psychobiological Research on Sexual Orientation». *Journal of Homosexuality* (28) 3/4: 303-344.
- Clayhills, Harriet 1991. *Kvinnohistorisk uppslagsbok*, Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Cole, M. 1999. «Culture-free versus culture-based measures of cognition». I: Sternberg, R.J. (red.): *The nature of cognition*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Fass, Paula S. 1980. «The IQ: A Cultural and Historical Framework». *American Journal of Education* (88) 4: 431-458.
- Fausto-Sterling, Anne 2000a. «Beyond Difference: Feminism and Evolutionary Psychology». I: Rose, H. & Rose, S. (red.): *Alas, Poor Darwin: Arguments Against Evolutionary Psychology*. London: Jonathan Cape.
- Fausto-Sterling, Anne 2000b. *Sexing the body : gender politics and the construction of sexuality*, New York, NY: Basic Books.
- Feng, Jing, Spence, Ian & Pratt, Jay 2007. «Playing an Action Video Game Reduces Gender Differences in Spatial Cognition». *Psychological Science* (18) 10: 850-855.
- Fine, Cordelia 2010. *Delusions of Gender: How Our Minds, Society, and Neurosexism Create Difference*, London: Icon Books.
- Gould, Stephen Jay 1997. *The Mismeasure of Man*, London: Penguin Books.
- Gould, Stephen Jay 2000. «More Things in Heaven and Earth». I: Rose, H. & Rose, S. (red.): *Alas, Poor Darwin: Arguments Against Evolutionary Psychology*. London: Jonathan Cape.
- Hines, M. 2002. «Sexual differentiation of human brain and behavior». I: Pfaff, D.W., Arnold, A.P., Fahrbach, S.E., Etgen, A.M. & Rubin, R.T. (red.): *Hormones, brain and behavior*. San Diego: Academic Press.
- Holmberg, Tora 2005. *Vetenskap på gränsen [Science on the line]*, Lund: Arkiv Förlag.
- Jencks, Charles 2000. «EP, Phone Home». I: Rose, H. & Rose, S. (red.): *Alas, Poor Darwin: Arguments Against Evolutionary Psychology*. London: Jonathan Cape.
- Jordan-Young, Rebecca 2010. *Brain Storm: The Flaws in the Science of Sex Differences*, Cambridge, MA: Harvard University Press.

- Joseph, Jay 2004. *The Gene Illusion: Genetic Research in Psychiatry and Psychology Under the Microscope*: Algora Publishing.
- Kaiser, Anelis, Kuenzli, Esther, Zappatore, Daniela & Nitsch, Cordula 2007. «On females' lateral and males' bilateral activation during language production: A fMRI study». *International Journal of Psychophysiology* (63) 2: 192-198.
- Kaiser, A., Haller, S., Schmitz, S., & Nitsch, C. (2009). «On sex/gender related similarities and differences in fMRI language research». *Brain Research Reviews* (61) 2: 49–59.
- Karmiloff-Smith, Annette 2000. «Why Babies' Brains Are Not Swiss Army Knives». I: Rose, H. & Rose, S. (red.): *Alas, Poor Darwin: Arguments Against Evolutionary Psychology*. London: Jonathan Cape.
- Kipnis, Kenneth & Diamond, Milton 1998. «Pediatric ethics and the surgical assignment of sex». *J Clin Ethics* (9) 4: 398-410.
- Kraus, Cynthia 2010. «A Brain of One's Own: Feminism, Neurobiology, and the Subversion of Identities?». Paper given at: *NeuroGenderings: Critical Studies of the Sexed Brain* (Symposium, Uppsala Universitet, 25-27 mars 2010).
- Lancaster, Roger N. 2003. *The Trouble With Nature : Sex in Popular Science and Mass Culture*, Ewing, NJ, USA: University of California Press.
- Lehtonen, Jukka (red.) 2002. *Sexual and Gender Minorities at Work*. Helsingfors: Stakes.
- Lehtonen, Jukka 2004. «Trans people and their occupational choices». I: Lehtonen, J. & Mustola, K. (red.): *Straight people don't tell, do they...? – Negotiating the boundaries of sexual and gender at work*. Research Reports 2b/04. Ministry of Labor: Finland.
- LeVay, S. 1991. «A difference in hypothalamic structure between heterosexual and homosexual men». *Science* (253) 5023: 1034-7.
- Lewontin, Richard C., Rose, Steven & Kamin, Leon J. 1984. *Not in our genes : biology, ideology, and human nature*, New York: Pantheon Books.
- Ljunggren, G., Fredriksson, K., Greijer, Å & Jædert Rafstedt, M.-L. 2003. *Arbetsvillkor och utsatthet. En studie genomförd som ett led i arbetet att motverka diskriminering eller kränkande särbehandling beroende på sexuell läggning*, Stockholm: Statistiska centralbyrån, Programmet för arbetsmiljöstatistik.
- Nelkin, Dorothy 2000. «Less Selfish than Sacred? Genes and the Religious Impulse in Evolutionary Psychology». I: Rose, H. & Rose, S. (red.): *Alas, Poor Darwin: Arguments Against Evolutionary Psychology*. London: Jonathan Cape.
- Ortega, Francisco & Vidal, Fernando 2007. «Mapping the cerebral subject in contemporary culture». *RECIIS - Electronic Journal of Communication, Information and Innovation in Health* (1) 2: 255-259.
- Plomin, R. 1986. *Development, genetics and psychology*, Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Plomin, R., Fulker, D.W., Corley, R. & Defries, J.C. 1997. «Nature, nurture and cognitive development from 1 to 16 years: A parent-offspring adoption study». *Psychological Science* (6): 442–447.
- Richardson, K. 2001. «What IQ tests test». *Theory & Psychology* (12): 283–314.
- Richardson, K. & Norgate, S. H. 2006. «A Critical Analysis of IQ Studies of Adopted Children». *Human Development* (49) 6: 319-335.

- Rose, Hilary 2000. «Colonising the Social Sciences?». I: Rose, H. & Rose, S. (red.): *Alas, Poor Darwin: Arguments Against Evolutionary Psychology*. London: Jonathan Cape.
- Rose, Steven 1982. *Against biological determinism*, London: Allison & Busby.
- Rose, Steven 2000. «Escaping Evolutionary Psychology». I: Rose, H. & Rose, S. (red.): *Alas, Poor Darwin: Arguments Against Evolutionary Psychology*. London: Jonathan Cape.
- Roughgarden, Joan 2004. *Evolution's rainbow : diversity, gender, and sexuality in nature and people*, Berkeley: University of California Press.
- Rubin, Beatrix P. 2009. «Changing Brains: The Emergence of the Field of Adult Neurogenesis». *Biosocieties* (4) 04: 407-424.
- Savic, Ivanka, Berglund, H. & Lindstrom, P. 2005. «Brain response to putative pheromones in homosexual men». *Proc Natl Acad Sci U S A* (102) 20: 7356-61.
- Sommer, Iris E., Aleman, André, Somers, Metten, Boks, Marco P. & Kahn, René S. 2008. «Sex differences in handedness, asymmetry of the Planum Temporale and functional language lateralization». *Brain Research* (1206): 76-88.
- Sommer, Iris E., Aleman, André, Bouma, Anke & Kahn, René S. 2004. «Do women really have more bilateral language representation than men? A meta-analysis of functional imaging studies». *Brain* (127) 8: 1845-1852.
- Stein, Edward 1999. *The mismeasure of desire: the science, theory, and ethics of sexual orientation*, Oxford: Oxford University Press.
- Stoolmiller, M. 1998. «Implications of the restricted range of family environments for estimates of heritability and nonshared environment in behavior-genetic adoption studies». *Psychological Bulletin* (125): 392–409.
- Ungdomsstyrelsen 2010. *Hon Hen Han: En analys av hälsosituationen för homosexuella och bisexuella ungdomar samt för unga transpersoner*, Stockholm: Ungdomsstyrelsen.
- Vidal, Fernando 2009. «Brainhood, anthropological figure of modernity». *History of the Human Sciences* (22) 1: 5-36.
- Wallentin, Mikkel 2009. «Putative sex differences in verbal abilities and language cortex: A critical review». *Brain and Language* (108) 3: 175-183.
- Wilson, Elizabeth 2000. «Neurological Preference: LeVay's Study of Sexual Orientation». *SubStance* (29) 1: 23-38.